

Въпросник за семестриалния изпит по право на интелектуалната собственост

№	Въпрос
1.	Понятие за интелектуална собственост (ИС). Предмет и метод на правото на (ИС). Принципи на правото на ИС. Правото на ИС в системата на действащото право. Система на правото на ИС.
2.	Историческо развитие на закрилата на обектите на ИС. История на закрилата на ИС в България.
3.	Източници на правото на интелектуалната собственост (вкл. основни черти на международните договори в областта на ИС и правото на ЕС). Действие на правните норми.
4.	Нематериални блага - понятие. Нематериалните блага като обект на гражданското правоотношение. Характерни черти на нематериалните блага. Видове нематериални блага.
5.	Обекти на индустриалната собственост (изобретение, полезен модел, промишлен дизайн, топология на интегрална схема, породи животни и сортове растения).
6.	Обекти на ИС – означения (марка, географски означения, фирмено наименование). Предотвратяване на нелоялната конкуренция като обект на интелектуалната собственост – обща клауза и особени състави. Търговската тайна като обект на ИС.
7.	Обекти на авторското право и сродните на авторските права.
8.	Съпоставки между различните обекти на закрила и на правата върху тях.
9.	Възникване на права върху обекти на ИС. Първично (оригинерно) възникване на

	права. Класификация на правопораждащите факти (титули) съобразно общата класификация на юридическите факти в частното право.
10.	Общи черти на правата на ИС. Абсолютност и изключителност. Имуществени и неимуществени права. Двойственост- съществуване/упражняване на правата на ИС.
11.	Същност и съдържание на изключителното право на ползване. Специфично съдържание на различните права на ИС.
12.	Ограничения на изключителното право. Времево ограничение. Териториално ограничение. Изчерпани права.
13.	Правата върху обекти на ИС като част от имуществото. Правата върху обекти на ИС като обект на обезпечение, особен залог и част от масата на несъстоятелността.
14.	Първични субекти (титуляри) на правата на ИС. Правоспособност и дееспособност. Особенности. Съавторство на изобретения, полезен модел, дизайн и произведения.
15.	Съпритежание на права на ИС. Особенности при режима на упражняване на правата.
16.	Обекти на ИС, създадени за друго (служебно изобретение, служебен дизайн, произведение, създадено в рамките на трудово правоотношение или по поръчка).
17.	Правоприемство в областта на ИС. Вторични носители на права. Наследяване. Частно правоприемство. Особенности при правоприемство по отношение на заявка за регистрация.
18.	Правоприемство, основано на договор за изключителна лицензия и договор за отстъпване на изключително право за използване на произведение.
19.	Нарушаване на права върху патент, марка, промишлен дизайн. Нарушаване на авторско и сродно на авторското право. Нелоялна конкуренция- обща клауза и особени състави. Нарушаване на търговската тайна.
20.	Наказателноправна и административно-наказателна защита на ИС. Мерки на границата.
21.	Гражданскоправна защита на правата на ИС. Подсъдност. Видови иски. Особенности ищци. Особенности случаи на иски за обезщетение.
22.	Особености в исковото производство. Осигуряване на информация при иски и обезпечителни производства. Искане на информация за произхода и разпространителските мрежи при нарушение. Привременни и обезпечителни мерки.
23.	Регулаторни инструменти и субекти в областта на отношенията на ИС. Патентно ведомство-структура и функции. Световна организация за интелектуална собственост СОИС/WIPO. Европейско патентно ведомство ЕПВ/ЕРО. Служба на европейския съюз за интелектуална собственост СЕСИС/EUIPO.
24.	Държавни регистри на обектите на индустриална собственост. Система на вписвания. Действие на вписванията. Публикации в официалния бюлетин на Патентното ведомство. Действие на публикациите.
25.	Заявки за регистрация на обекти на ИС. Единство на заявките. Производства в патентното ведомство- обща характеристика. Приоритет. Видове приоритет. Спорове в патентното право. Атакуване на решенията на патентното ведомство.
26.	Изобретение. Нематериални обекти, които не са изобретения. Доктрина на техническия ефект (компютърните програми като изобретения). Полезен модел. Същност. Обекти, които не се закрият като полезни модели. Съпоставки с изобретението и неговата закрила.
27.	Патентоспособност. Промислена приложимост и новост. Привилегия на новостта (gratisen период). Изобретателска стъпка. Непатентоспособност. Патентоспособност на биотехнологичните (генноинженерните) продукти и

	методи.
28.	Същност на патента. Права от патента (същност и съдържание на изключителното право на патентоприетеля). Обем на правната закрила. Обхват на правната закрила от патента. Доктрина на еквивалентите.
29.	Ограничения в изключителното право на патентоприетеля. Преждеползване и послеползване - законодателни основания. Принудителна лицензия - законодателни основания.
30.	Заявка за патент. Заявление, описание, претенции. Структура на претенциите и видове претендиране. Производство пред патентното ведомство по регистрация на изобретението и полезния модел.
31.	Срок на действие на патента и регистрацията на полезен модел. Прекратяване действието на патента и на регистрацията на полезния модел, вкл. недействителност на патента и заличаване на регистрацията на полезен модел. Производство.
32.	Регионална закрила на изобретенията - Европейска патентна конвенция. Наднационална закрила на изобретенията - унитарен патент. Европейски патентен съд. Международна закрила на изобретенията. Парижка конвенция, Договорът за патентно коопериране - РСТ и др.
33.	Закрила на нови сортове растения (UPOV) и породи животни.
34.	Марки. Обект на закрила. Видове марки. Национална марка, международна марка и марка на общността.
35.	Материалноправни критерии за закрила на марките - абсолютни основания за отказ на регистрация.
36.	Материалноправни критерии за закрила на марките - относителни основания за отказ на регистрация.
37.	Производство в Патентното ведомство по регистрация на марка. Производство пред СЕСИС по регистрация на марка на общността.
38.	Производства по възражения и опозиция срещу заявките за регистрация на марка.
39.	Прекратяване действието на регистрацията на марка.
40.	Отменяне на регистрацията на марка. Основания. Производство. Насрещен иск в производство по нарушаване на права върху марка на общността.
41.	Заличаване на регистрацията на марка. Основания. Производство. Насрещен иск в производство по нарушаване на права върху марка на общността.
42.	Съдържание на правото върху марка. Ограничения на притежателя на правата. Задължение за използване- последици. Ограничение поради бездействие (търпимост).
43.	Географски означения. Производство по регистрация. Производство по вписване на ползвател. Изключения от регистрация по ЗМГО.
44.	Международна закрила на марките и географските означения.
45.	Промишлен дизайн. Съпоставка с авторското право върху произведенията на приложното изкуство, нароните художествени занаяти и дизайна. Производство по регистрация. Съдържание на изключителното право върху дизайн. Прекратяване на действието и заличаване на регистрацията. Международна закрила на промишления дизайн.
46.	Лицензионен договор. Предмет, страни, съдържание. Видове лицензионни договори. Договор за сублицензия.
47.	Произведенията на литературата, изкуството и науката като обекти на авторското право.
48.	Видове произведения. Първични произведения. Компютърни програми.
49.	Вторични произведения. Сборни произведения. Съставни произведения. Преработки. Авторско право върху бази данни.

50.	Възникване на авторското право. Автори и други първични носители на авторски права. Авторът като физическо лице. Изключения от принципа.
51.	Съавторство върху произведения. Използване на произведение, създадено в съавторство.
52.	Авторско право върху филми и други аудиовизуални произведения.
53.	Авторско право върху произведение, създадено по трудово или служебно правоотношение и по поръчка. Използване на произведение, създадено по трудово или служебно правоотношение и по поръчка.
54.	Срок на закрила на авторското право. Използване на произведенията след изтичане на срока на закрилата. Наследяване на авторското право.
55.	Същност на субективното авторско право. Комплексен характер на авторското право. Монистичен и дуалистичен подход. Колизии между авторски и други абсолютни права.
56.	Съдържание на авторското право - неимуществени права.
57.	Съдържание на авторското право - имуществени права. Право на възнаграждение за всеки вид използване
58.	Свободно използване на произведенията.
59.	Договори за използване на произведения. Принципи. Общи правила.
60.	Издателски договор. Договори за възпроизвеждане и разпространяване на звукозаписи.
61.	Договор за публично изпълнение.
62.	Договор за публично представяне. Договор за излъчване по безжичен път или предаване чрез кабел или друго техническо средство. Договор за публикуване в периодично издание. Договори за използване на произведенията на изобразителното изкуство, фотографията (вкл. аналогични на фотографията произведения) и архитектурата.
63.	Договори за създаване и използване на филми и други аудиовизуални произведения.
64.	Използване на компютърни програми. Права на крайния ползвател. Договори за издаване на компютърни програми.
65.	Сродни на авторските права - възникване на закрилата и общи положения.
66.	Права на артистите изпълнители.
67.	Права на продуцентите на звукозаписи.
68.	Права на продуцентите на филми и други аудиовизуални произведения.
69.	Права на радио- и телевизионните организации.
70.	Колективно управление на авторски или сродни на авторските права.
71.	Авторското право в информационното общество.
72.	Международна закрила на авторски и сродните права.

Препоръчителна учебна литература:

1. Павлова, Мария „Патентно право на Република България“, СОФИ-Р, С. 2000 г.
2. Драганов, Живко „Обекти на интелектуалната собственост“, Сиела, С. 2016 г.
3. Жилова, Татяна „Отмяна на регистрацията на марка“, Сиела, 2021г.
4. Марков, Емил „За титулите на интелектуалната собственост“ – сборник: Актуални проблеми на трудовото и осигурителното право. Юбилеен сборник в памет на професор Любомир Радоилски, Университетско издателство "Св. Климент Охридски", С. 2011 г.

5. Марков, Емил „Патентоправна закрила на компютърните програми“ - сборник: Актуални проблеми на трудовото и осигурителното право. В памет на доц. Елисавета Христова, Университетско издателство "Св. Климент Охридски", С. 2004 г.
6. Марков, Емил ”Принципът за изчерпване на права върху марки”, „Юбилеен сборник в памет на проф. Живко Сталев”
7. Каменова, Цветана „Международно и национално авторско право”, БАН, София, 2004г.
8. Саракинов, Георги „Авторско право и сродните му права в Република България“, - 6 то пераб. и доп. изд., Сиби, С. 2009 г.
9. Карадимов, Росен „Аудио-визуалното произведение. Конкуренция и баланс на права“, Сиела, София, 2018
10. Карадимов, Росен „Договор за преизлъчване по безжичен път и препредаване по електронна съобщителна мрежа на телевизионна програма“. Издателство „Сиела“ 2016 г.
11. Карадимов, Росен „Понятието публично съобщаване в авторското право“, Годишник на Софийския университет „ св. Климент Охридски“, Юридически факултет, том 86, Университетско издателство „св. Климент Охридски“, София 2019 г., стр.226-257
12. Карадимов, Росен „Преработка на аудиовизуално произведение“, София, Търговско право, брой 1, 2018 г.
13. Карадимов, Росен „Препредаване на телевизионни програми и пряко въвеждане на телевизионния сигнал в България – практически аспекти и правна регулация“, списание Административно правосъдие, изд. Сиела, бр.2, 2020 г.,
14. Карадимов, Росен „Специфика на нормативната уредба на публичното съобщаване (communication to the public) в Закона за авторското право и сродните му права“, сборник Проблеми и предизвикателства на правното регулиране на интелектуалната собственост, издателски комплекс УНСС, 2020 г., стр.216-227
15. Марков, Емил „За авторското право върху произведения, създадени в рамките на трудово правоотношение“ – Актуални проблеми на трудовото и осигурителното право, том II. 100 години трудово законодателство в България, Университетско издателство „Св. Климент Охридски”, София, 2007, с. 160-175.
16. Коджабашев, Михаил „Договори за възпроизвеждане и разпространение на звукозаписи”, сп.”Собственост и право”, бр.7/2005 г.

София, декември 2021 г

Съставил: доц. д-р Росен Карадимов